

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2020. gada 9. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 92/43/EEK – Dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzība – 6. panta 3. punkts – Piemērošanas joma – Jēdzieni “projekts” un “piekrišana” – Plāna vai projekta ietekmes uz aizsargājamu teritoriju pienācīgs novērtējums – Lēmums pagarināt sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecības atļaujas termiņu – Sākotnējais lēmums, kura pamatā ir tāds valsts tiesiskais regulējums, ar kuru Direktīva 92/43 nav tikusi pareizi transponēta

Lietā C-254/19

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *High Court* (Augstā tiesa, Īrija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2019. gada 13. martā un kas Tiesā reģistrēts 2019. gada 26. martā, tiesvedībā

Friends of the Irish Environment Ltd

pret

An Bord Pleanála,

piedaloties

Shannon Lng Ltd,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] (referents), tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], K. Toadere [*C. Toader*] un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*],

ģenerālvokāte: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Friends of the Irish Environment Ltd* vārdā – *F. Logue, solicitor, J. Kenny, BL, un J. Devlin, SC,*
- *An Bord Pleanála* vārdā – *B. Magee, solicitor, F. Valentine, BL, un N. Butler, SC,*
- Eiropas Komisijas vārdā – *C. Hermes un M. Noll-Ehlers, pārstāvji,*

* Tiesvedības valoda – angļu.

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2020. gada 30. aprīļa tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV 1992, L 206, 7. lpp.; turpmāk tekstā – “Dzīvotņu direktīva”) 6. panta 3. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Friends of the Irish Environment Ltd* un *An Bord Pleanála* (Īrijas Valsts teritorijas plānošanas aģentūra, turpmāk tekstā – “Aģentūra”) saistībā ar tās lēmumu vēl uz pieciem gadiem pagarināt termiņu sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecībai, tādējādi pagarinot ar šīs pašas iestādes pieņemto lēmumu sākotnēji noteikto desmit gadu termiņu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Dzīvotņu direktīva

- 3 Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktā ir noteikts:

“Visos plānos vai projektos, kas nav tieši saistīti ar konkrēto teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai, bet kas atsevišķi vai kopā ar citiem plāniem vai projektiem varētu būtiski ietekmēt minēto teritoriju, attiecīgi [pienācīgi] izvērtē ietekmi uz šo teritoriju, ievērojot tās [šīs teritorijas] aizsardzības mērķus. Ņemot vērā novērtējuma atzinumus par ietekmi uz minēto teritoriju un saskaņā ar 4. punkta noteikumiem kompetentā valsts iestāde piekrīt plāna vai projekta īstenošanai tikai tad, ja tā ir pārliecinājusies, ka netiks izjaukta attiecīgās teritorijas viengabalainība, un vajadzības gadījumā noskaidrojusi plašas sabiedrības viedokli.”

IVN direktīva

- 4 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 2012, L 26, 1. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/52/ES (2014. gada 16. aprīlis) (OV 2014, L 124, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “IVN direktīva”), 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta pirmajā ievilkumā jēdziens “projekts” ir definēts kā “celtniecības darbi vai cita ierīkošana vai programmu izpilde”.
- 5 Šīs direktīvas 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā jēdziens “piekrišana” ir “kompetentās iestādes vai iestāžu lēmum[s], kas piešķir attīstītājam tiesības turpināt projektu”.

Īrijas tiesības

- 6 *Planning and Development Act 2000* (2000. gada Teritorijas plānošanas un attīstības likums), redakcijā, kas piemērojama pamatlīetā (turpmāk tekstā – “*PDA 2000*”), 40. panta 1. punktā ir noteikts:

“Saskaņā ar 2. punktu atļauja, kas tiek izsniegta atbilstoši šai daļai, pēc tajā noteiktā termiņa (tomēr neskarot spēkā esamību visam, kas ir ticis veikts) zaudē spēku attiecībā uz –

- a) visu projektu, ja projekta – uz ko attiecas atļauja – īstenošana nav uzsākta šajā laikposmā, un
- b) projekta daļu, kas nav īstenota šajā laikposmā, ja projekta īstenošana tiek uzsākta šajā laikposmā.”
- 7 *PDA 2000* 42. pantā ir paredzēta projekta īstenošanas atļaujas pagarināšana, balstoties uz ieinteresētās personas iesniegumu, ja termiņā, kuru tiek lūgts pagarināt, ir veikti apjomīgi darbi atbilstoši projekta īstenošanas atļaujai un projektu ir plānots pabeigt saprātīgā termiņā vai ja pieteikuma pamatā ir komerciāli, ekonomiski vai tehniski apsvērumi, kas nav pieteikuma iesniedzēja kontrolē un kas ir būtiski traucējuši sākt projektu īstenot vai veikt apjomīgus darbus atbilstoši plānošanas atļaujai. Pēdējā minētajā gadījumā tomēr termiņu nav iespējams pagarināt, ja kopš atļaujas izsniegšanas dienas projektā ir veiktas tik būtiskas īstenošanas mērķu izmaiņas, ka tā rezultātā projekts vairs neatbilst attiecīgās teritorijas adekvātas plānošanas un ilgtspējīgas attīstības prasībām. Turklāt nedrīkst būt nekādu projekta neatbilstību “ministrijas pamatnostādņēm”.
- 8 Papildus *PDA 2000* 42. pantā ir paredzēts, ka gadījumā, ja projekta īstenošana vēl nav sākta, vietējai teritorijas plānošanas iestādei ir jāpārlicinās, ka ietekmes uz vidi novērtējums vai pienācīgs novērtējums, vai arī abi šie novērtējumi ir veikti pirms projekta īstenošanas atļaujas izsniegšanas. Turklāt papildu termiņš nedrīkst pārsniegt piecus gadus, un lūgumu pagarināt īstenošanas atļaujas termiņu ir iespējams iesniegt tikai vienu reizi.
- 9 *PDA 2000* 50. pantā ir noteikts, ka projekta īstenošanas atļaujas spēkā esamību var pārbaudīt vienīgi tiesa, iesniedzot attiecīgu pieteikumu astoņu nedēļu termiņā; noteiktos apstākļos tiesa pēc saviem ieskatiem drīkst šo termiņu pagarināt.
- 10 *PDA 2000* 146.B pantā ir paredzēta kārtība, kādā iespējams grozīt atļauju saistībā ar stratēģisku infrastruktūras projektu.
- 11 *PDA 2000* 146.B pantā ir paredzēts:
- “[..]
- 3) Ja [Aģentūra] nolemj, ka grozījums –
- [..]
- b) ir uzskatāms par būtisku, tā lemj, vai i) atļaut veikt grozījumu, ii) atļaut veikt grozījumu attiecīgā projekta īstenošanas nosacījumos, [..] kuri atšķiras no lūgumā minētajiem [..], vai iii) atteikt veikt grozījumus.
- 4) Pirms tiek pieņemts lēmums atbilstoši 3. punkta b) apakšpunktam, [Aģentūra] izvērtē, vai a) saskaņā ar 1. punktu prasītajam grozījumam un b) saskaņā ar 3. punkta b) apakšpunkta ii) punktu paredzētajiem visiem citiem grozījumiem ir tāds tvērums un pazīmes, ka, šādus grozījumus veicot, tiem varētu būt būtiska ietekme uz vidi (šajā ziņā [Aģentūrai] ir pienākums pieņemt galīgo lēmumu par tādējādi paredzēto visu citu grozījumu tvērumu un pazīmēm).”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 12 2008. gada 31. martā Aģentūra deva atļauju sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecības projektam Šenonas [*Shannon*] upes estuāra dienvidu krastā Kerijas [*Kerry*] grāfistē (Īrija). Šajā atļaujā bija noteikts, ka būvdarbi ir jāpabeidz – visilgākais – desmit gadu laikā (turpmāk tekstā – “sākotnējā atļauja”).

- 13 Šo projektu bija paredzēts īstenot blakus divām *Natura 2000* teritorijām, proti, Šenonas upes lejteces īpaši aizsargājamai dabas teritorijai (teritorijas kods IE0002165) un Šenonas un Fērgusas [*Fergus*] upju estuāru īpaši aizsargājamai dabas teritorijai (teritorijas kods IE0004077).
- 14 Iesniedzējtiesa atgādina, ka sākotnējās atļaujas piešķiršanas brīdī Tiesa jau bija pasludinājusi 2007. gada 13. decembra spriedumu Komisija/Īrija (C-418/04, EU:C:2007:780), kurā tā nosprieda, ka Dzīvotņu direktīva nebija pareizi transponēta Īrijas tiesībās, proti, kā izriet no šī sprieduma 230. un 231. punkta, šajā direktīvā minētais ietekmes pienācīgs novērtējums tika pielīdzināts Padomes Direktīvā 85/337/EEK (1985. gada 27. jūnijs) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV 1985, L 175, 40. lpp.) prasītajam novērtējumam.
- 15 Atbilstoši iesniedzējtiesas apgalvotajam sākotnējā atļaujā neesot minēta ne Dzīvotņu direktīva, ne abas aizsargājamās teritorijas, kuras pamatlietā aplūkotais projekts varētu ietekmēt, un tajā arī neesot bijuši ietverti pilnīgi, precīzi un galīgi konstatējumi vai secinājumi, kas varētu kļiedēt jebkuras zinātniski pamatotas šaubas par paredzēto būvdarbu ietekmi.
- 16 2017. gada septembrī šī termināļa būvniecība vēl joprojām nebija sākusies, un attīstītājs vērsās Aģentūrā, balstoties uz *PDA 2000* 146.B pantu, lūgdams pagarināt būvatļaujas termiņu. Šajā ziņā viņš norādīja, ka būvdarbu sākšanu tostarp ir kavējušas izmaiņas Īrijas politikā saistībā ar piekļuvi valsts gāzes sadales tīklam un vispārīgāk – ekonomiskajā situācijā šajā valstī. Aģentūrā iesniegtais lūgums neattiecās ne uz kādām būtiskām izmaiņām plānotajos būvdarbos.
- 17 Sākotnējās atļaujas termiņš beidzās 2018. gada 31. martā, un nekādi būvdarbi nebija sākti.
- 18 2018. gada 13. jūlijā Aģentūra attīstītajam pagarināja termināļa būvniecības projekta realizācijas termiņu vēl uz pieciem gadiem, proti, līdz 2023. gada 31. martam (turpmāk tekstā – “pamatlietā aplūkoto atļauja”).
- 19 No lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu izriet, ka Aģentūra šajā gadījumā esot veikusi ietekmes uz vidi novērtējumu, kuras rezultātā tā ir konstatējusi, ka pārbaudītajai būvniecības projekta realizācijas termiņa pagarināšanai neesot nekādas būtiskas ietekmes uz vidi.
- 20 *Friends of the Irish Environment* iesniedza sūdzību par pamatlietā aplūkoto atļauju *High Court* (Augstā tiesa, Īrija).
- 21 Uzskatīdama, ka pamatlīetas iznākums ir atkarīgs no Savienības tiesību interpretācijas, *High Court* (Augstā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību lietā un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai lēmums pagarināt projekta īstenošanas atļaujas termiņu ir uzskatāms par piekrišanu projekta īstenošanai, kā rezultātā tiek piemērots [Dzīvotņu direktīvas] 6. panta 3. punkts?
- 2) Vai atbildi [uz pirmo jautājumu] ietekmē kāds no turpmāk minētajiem apsvērumiem?
- a) Projekta īstenošanas atļauja (kuras termiņu ir lūgts pagarināt) ir sniegta saskaņā ar valsts tiesību normu, ar kuru Dzīvotņu direktīva nebija atbilstoši transponēta, kā rezultātā Dzīvotņu direktīvā minētais atbilstošais novērtējums tiesību aktos tika nepareizi pielīdzināts Direktīvā [85/337] minētajam ietekmes uz vidi novērtējumam.
- b) Sākotnēji sniegtajā projekta īstenošanas atļaujā nav norādīts, vai atļaujas pieteikums tika izskatīts Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktā norādītajā [pirmajā vai otrajā] posmā, un tajā nav “pilnīgu, precīzu un galīgu konstatējumu un secinājumu, kas varētu kļiedēt jebkuras zinātniski pamatotas šaubas par paredzēto būvdarbu ietekmi uz attiecīgo [teritoriju]”, kā norādīts 2011. gada 24. novembra spriedumā Komisija/Spānija (C 404/09, EU:C:2011:768).

- c) Projekta īstenošanas atļaujas sākotnējais termiņš ir beidzies, un tādējādi projekta īstenošanas atļauja ir zaudējusi spēku attiecībā uz visu projektu. Neviens ar projekta īstenošanu saistītais darbs nedrīkst tikt veikts, pamatojoties uz projekta īstenošanas atļauju, par kuras termiņa iespējamo pagarināšanu nav pieņemts lēmums.
- d) Saskaņā ar projekta īstenošanas atļauju nekad nav veikti nekādi ar attīstību saistīti darbi.
- 3) Ja atbilde [uz pirmo jautājumu] ir apstiprinoša, kādi apsvērumi kompetentajai iestādei ir jāņem vērā, īstenojot [pirmā posma] pārbaudi saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktu? Piemēram, vai kompetentajai iestādei ir jāņem vērā kāds no šiem apsvērumiem, proti, i) vai plānotajos darbos un izmantošanā ir veiktas kādas izmaiņas; ii) vai pēc tam, kad ir pieņemts lēmums izsniegt projekta atļauju, ir bijušas kādas vides apstākļu izmaiņas, piemēram, saistībā ar Eiropas teritoriju noteikšanu; iii) vai ir bijušas kādas attiecīgas izmaiņas zinātniskajās atziņās, piemēram, aktuāli pētījumi saistībā ar noteiktām interesēm, kas skar Eiropas teritorijas?

Pakārtoti – vai kompetentajai iestādei ir jāveic visa projekta īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums?

- 4) Vai ir jānošķir i) projekta īstenošanas atļauja, ar ko nosaka termiņu izmantošanas laikposmam (ekspluatācijas posmam), un ii) projekta īstenošanas atļauja, ar ko nosaka vienīgi termiņu laikposmam, kurā var veikt būvdarbus (būvniecības posmam), bet ar ko – pieņemot, ka būvdarbi tiek pabeigti paredzētajā termiņā, – netiek noteikti nekādi termiņi izmantošanai vai ekspluatācijai?
- 5) Cik lielā mērā – ja vispār – valsts tiesai ir pienākums tiesību aktus interpretēt, ciktāl tas ir iespējams saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas un [Konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, kas 1998. gada 25. jūnijā parakstīta Orhūsā un Eiropas Kopienas vārdā apstiprināta ar Padomes Lēmumu 2005/370/CE (2005. gada 17. februāris) (OV 2005, L 124, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Orhūsas konvencija”)] noteikumiem, ievērojot prasību, ka lietas dalībnieki ir skaidri izvirzījuši šos ar interpretāciju saistītos jautājumus? Precīzāk, ja valsts tiesībās ir paredzētas divas lēmumu pieņemšanas procedūras, no kurām tikai viena nodrošina atbilstību Dzīvotņu direktīvai, vai valsts tiesai ir pienākums interpretēt valsts tiesību aktus tādējādi, ka var tikt izmantota vienīgi tā lēmumu pieņemšanas procedūra, kas nodrošina minēto atbilstību, lai gan lietas dalībnieki tiesā iesniegtajā lietā nav skaidri prasījuši precīzu interpretāciju?
- 6) a) Ja atbilde [uz otrā jautājuma a) daļu] ir tāda, ka ir būtiski ņemt vērā, vai projekta īstenošanas atļauja (kuras termiņu ir lūgts pagarināt) ir sniegta saskaņā ar valsts tiesību normu, ar kuru Dzīvotņu direktīva nav atbilstoši transponēta, vai valsts tiesai ir pienākums nepiemērot valsts procesuālo tiesību normas, kas liedz iebildumu iesniedzējam apstrīdēt iepriekš sniegtās projekta atļaujas (kuras termiņš ir beidzies) spēkā esamību, ņemot vērā to, ka ir iesniegts vēlāks pieteikums projekta īstenošanas atļaujas izsniegšanai?
- b) Vai šāda valsts procesuālo tiesību norma ir pretrunā pienākumam īstenot korektīvos pasākumus, kā nesen atkārtoti tika uzsvērts 2016. gada 17. novembra spriedumā *Stadt Wiener* (C-348/15, EU:C:2016:882)?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro prejudiciālo jautājumu

- 22 Otrā prejudiciālā jautājuma a) līdz d) daļā ir minēti šādi apstākļi: sākotnējā atļauja ir piešķirta saskaņā ar valsts tiesību aktiem, ar kuriem Dzīvotņu direktīva nav tikusi pareiza transponēta; šajā atļaujā nav nedz minēta atsauce uz šo direktīvu, nedz arī tajā ir ietverti pilnīgi, precīzi un galīgi konstatējumi vai

secinājumi, kas varētu kļiedēt jebkuras zinātniski pamatotas šaubas par paredzēto būvdarbu ietekmi; minētā atļauja ir zaudējusi savu juridisko spēku, beidzoties tajā noteiktajam būvdarbu termiņam, un šie darbi nav sākti.

- 23 No tā it īpaši izriet, ka iesniedzējtiesa balstās uz pieņēmumu, ka pirms sākotnējās atļaujas piešķiršanas pamatlietā nav ticis veikts ietekmes uz teritoriju novērtējums, kā tas prasīts Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktā.
- 24 Līdz ar to ir jāuzskata, ka ar pirmo un otro jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai lēmums, ar kuru tiek pagarināts sākotnēji noteiktais termiņš sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecības projekta īstenošanai, ir jāuzskata par piekrišanu projektam Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē situācijā, kad pirms šī projekta sākotnējās atļaujas piešķiršanas nav veikts ietekmes uz attiecīgo teritoriju novērtējums atbilstoši šai normai, kā arī šī atļauja ir zaudējusi savu juridisko spēku, beidzoties tajā noteiktajam būvdarbu termiņam, un šie darbi nav sākti.
- 25 Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktā ir paredzēta novērtējuma procedūra, kuras mērķis ir, izmantojot iepriekšēju pārbaudi, nodrošināt, lai atļauja īstenot plānu vai projektu, kas nav tieši saistīts ar konkrēto teritoriju vai nav vajadzīgs tās apsaimniekošanai, bet kas var to būtiski ietekmēt, tiktu izsniegta tikai tad, ja ar to netiks apdraudēta attiecīgās teritorijas viengabalainība (spriedums, 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie un Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 117. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 26 Šajā ziņā ir jāatgādina – tas, ka projekts, kura ietekmes uz vidi novērtējums ir apstrīdēts, atrodas nevis attiecīgajās *Natura 2000* teritorijās, bet – kā tas izrādās pamatlietā aplūkotojā situācijā – ārpus tām, nekādi neizslēdz Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktā paredzēto prasību piemērojamību. Proti, kā izriet no šīs tiesību normas formulējuma, ar šo normu tajā paredzētais vides aizsardzības mehānisms tiek attiecināts uz “[visiem plāniem vai projektiem], kas nav tieši saistīti ar konkrēto teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai, bet kas [...] varētu būtiski ietekmēt minēto teritoriju” (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 26. aprīlis, Komisija/Vācija, C-142/16, EU:C:2017:301, 29. punkts).
- 27 Šajā normā tiek nošķirti tajā paredzētās novērtējuma procedūras divi posmi. Pirmajā posmā, kas ir minēts šīs pašas tiesību normas pirmajā teikumā, ir paredzēts pienākums dalībvalstīm veikt plāna vai projekta ietekmes uz aizsargātu teritoriju pienācīgu novērtējumu, ja pastāv iespējamība, ka šis plāns vai projekts šo teritoriju būtiski ietekmēs. Otrajā posmā, kas ir minēts šīs normas otrajā teikumā un kas tiek īstenots pēc šī pienācīgā novērtējuma veikšanas, atļaujas izsniegšana šādam plānam vai projektam tiek pakļauta nosacījumam, ka ar to nedrīkst tikt apdraudēta attiecīgās teritorijas viengabalainība, izņemot gadījumu, kad ir jāpiemēro Dzīvotņu direktīvas 6. panta 4. punkta tiesību normas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie un Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 118. un 119. punkts).
- 28 Pirmkārt, lai izvērtētu, vai lēmums – ar kuru tiek pagarināts sākotnējā atļaujā noteiktais termiņš sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecības īstenošanai, kura būvdarbi vēl nav sākušies, – ir uzskatāms par “projektu” Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē, ir jāatgādina, ka atbilstoši judikatūrai šajā ziņā ir jāņem vērā jēdziens “projekts” IVN direktīvas 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie un Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 122. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 29 Turklāt, ņemot vērā, ka no IVN direktīvas izrietošā definīcija jēdzienam “projekts” ir šaurāka par definīciju, kura izriet no Dzīvotņu direktīvas, Tiesa jau ir nospriedusi, ka tad, ja uz kādu darbību attiecas IVN direktīvas darbības joma, uz to vēl jo vairāk ir jāattiecinā Dzīvotņu direktīva (spriedumi,

2018. gada 7. novembris, *Coöperatie Mobilisation for the Environment* u.c., C-293/17 un C-294/17, EU:C:2018:882, 65. punkts, kā arī 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie* un *Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 123. punkts).

- 30 Tā rezultātā, ja kādu darbību uzskata par “projektu” IVN direktīvas izpratnē, tad tā, iespējams, ir uzskatāma par “projektu” arī Dzīvotņu direktīvas izpratnē (spriedums, 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie* un *Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 124. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 31 Jēdziena “projekts” definīcija, kas minēta IVN direktīvas 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā, atbilstoši tā pirmajam ievilkumam attiecas uz celtniecības darbu vai citu ierīkošanu vai programmu izpildi un atbilstoši tā otrajam ievilkumam – uz citu iejaukšanos dabiskajā apkārtnē un ainavā, to skaitā iejaukšanos, kas saistīta ar minerālo resursu ieguvī.
- 32 Turklāt no Tiesas judikatūras izriet, ka jēdziens “projekts”, it īpaši, ņemot vērā IVN direktīvas 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta pirmo ievilkumu, attiecas uz darbiem vai iejaukšanos, lai izmainītu teritorijas fizisko izskatu (spriedums, 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie* un *Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 62. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 33 Konkrētajā lietā lēmums pagarināt sākotnēji paredzēto termiņu sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecībai – kura būvdarbi vēl nav sākti – atbilst šiem kritērijiem un līdz ar to ir uzskatāms par “projektu” IVN direktīvas izpratnē.
- 34 Tādējādi šāds lēmums ir uzskatāms arī par tādu, uz kuru attiecas jēdziens “projekts” Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē.
- 35 Tomēr, kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 32. punktā, gadījumā, kad – ņemot vērā tostarp darbību atkārtēšanu, izpildes raksturu vai nosacījumus – atsevišķas darbības ir uzskatāmas par vienotu darbību, tās līdz ar to var tikt uzskatītas par vienu un to pašu projektu Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē, atbilstoši kuram nav nepieciešams veikt jaunu novērtējuma procedūru (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 14. janvāris, *Stadt Papenburg*, C-226/08, EU:C:2010:10, 47. un 48. punkts, kā arī 2018. gada 7. novembris, *Coöperatie Mobilisation for the Environment* u.c., C 293/17 un C 294/17, EU:C:2018:882, 78. un 80. punkts).
- 36 Konkrētajā gadījumā no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu izriet, ka pamatlietā aplūkotā atļauja attiecas uz to pašu projektu, par kuru tika izsniegta sākotnējā atļauja.
- 37 Tomēr no tā neizriet, ka šī fakta dēļ vien tādai atļaujai, kāda ir pamatlietā aplūkotā atļauja, nebūtu piemērojams Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkts.
- 38 Atšķirībā no lietām, kurās ir taisīta šā sprieduma 35. punktā minētā judikatūra, šādas atļaujas mērķis nav pagarināt atļauju turpināt veikt kādu kārtēju darbību, bet ļaut īstenot projektu, par kuru – kā izriet no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu un it īpaši no Īrijas tiesiskā regulējuma apraksta – jau iepriekš ir tikusi izsniegta pirmā atļauja, kas ir zaudējusi spēku vēl pirms paredzēto būvdarbu sākšanas.
- 39 No minētā izriet, ka šī atļauja attiecas uz “projektu”, kuram ir saistošas Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta prasības, un tas turklāt nav atkarīgs no jautājuma, vai šī norma ir bijusi jāievēro sākotnējās atļaujas piešķiršanas brīdī.
- 40 Otrkārt, ir būtiski noskaidrot, vai tāda atļauja, kāda ir pamatlietā aplūkotā atļauja, ir uzskatāma par šim projektam paustu “piekrišanu” minētās normas izpratnē.

- 41 Aģentūra nepiekrīt šai analīzei, uzskatīdama, ka esot jāsakrīt divām pazīmēm, proti, jārada tiesības īstenot projektu un jāattiecas uz šo projektu pēc tā pašas būtības. Konkrētajā gadījumā Aģentūra uzskata, ka abi nosacījumi neesot izpildīti, jo – attiecībā uz pirmo nosacījumu – sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecība esot varējusi sākties, līdzko tika izsniegta sākotnējā atļauja, un – attiecībā uz otro nosacījumu – ar pamatlietā aplūkoto atļauju tiekot vienīgi pagarināts projekta īstenošanas termiņš, negrozot pašu projektu.
- 42 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, lai gan Dzīvotņu direktīvā nav paredzēti nosacījumi, kādos iestādes “piekrīt” konkrēta projekta [īstenošanai] šīs direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē, šo jēdzienu definējot, būtiska nozīme ir IVN direktīvas 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā ietvertajam jēdzienam “piekrišana” (spriedums, 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie un Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 142. punkts).
- 43 IVN direktīvas 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā jēdziens “piekrišana” ir definēts kā “kompetentās iestādes vai iestāžu lēmum[s], kas piešķir attīstītājam tiesības turpināt projektu”.
- 44 Atšķirībā no Aģentūras apgalvotā no 2004. gada 7. janvāra sprieduma *Wells* (C-201/02, EU:C:2004:12), uz kuru šī Aģentūra ir atsaukusies, lai pamatotu savu argumentu, neizriet, ka par “piekrišanu” šīs normas izpratnē var uzskatīt tikai tādu lēmumu, ar kuru tiek grozīts iepriekš atļauts projekts. Atbilstoši minētā sprieduma 44. līdz 47. punktam, balstoties uz konstatējumu, ka sākotnējā atļauja bija zaudējusi spēku, kā arī faktu, ka darbības turpināšanai bija nepieciešama jauna atļauja, Tiesa uzskatīja, ka ar lēmumu atļaut turpināt šo darbību tika ne vien aizstāti sākotnējās atļaujas noteikumi, bet tā ir arī tikusi aizstāta pēc būtības, un tādējādi šis lēmums bija uzskatāms par jaunu atļauju.
- 45 Līdz ar to, kā izriet no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu, sākotnējā atļauja zaudēja spēku, beidzoties tajā paredzētajam desmit gadu termiņam, un turpmāk nebija iespējams veikt nekādus būvdarbus. No tā izriet, ka, beidzoties šim termiņam, ir beigusies arī sākotnējā atļauja, un tādējādi ar pamatlietā aplūkoto atļauju tā ir tikusi nevis grozīta, bet aizstāta.
- 46 Apstāklim, ka attiecīgo projektu ir bijis iespējams īstenot saskaņā ar sākotnējo atļauju, šajā ziņā nav nozīmes.
- 47 No tā izriet, ka tāda atļauja, kāda ir pamatlietā aplūkotā atļauja, ir uzskatāma par jaunu atļauju IVN direktīvas izpratnē un līdz ar to arī par “piekrišanu” Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē.
- 48 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo un otro jautājumu ir jāsniedz šāda atbilde: lēmums, ar kuru tiek pagarināts sākotnēji noteiktais desmit gadu termiņš sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecības projekta īstenošanai, ir jāuzskata par “piekrišanu projektam” Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē situācijā, kad šī projekta sākotnējā atļauja, kura ir beigusies, ir zaudējusi savu juridisko spēku, beidzoties tajā noteiktajam būvdarbu termiņam, un šie darbi nav sākti.

Par trešo jautājumu

- 49 Gadījumā, ja uz pirmo uzdoto jautājumu tiktu saņemta apstiprinoša atbilde, ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā lūdz precizēt nosacījumus, kādos attiecībā uz pamatlietā aplūkoto atļauju ir jāpiemēro prasība veikt ietekmes uz attiecīgo teritoriju pienācīgu novērtējumu, kā tas ir paredzēta Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta pirmajā teikumā. It īpaši tā vēlas noskaidrot, vai kompetentajai iestādei ir pienākums ņemt vērā potenciāli notikušās izmaiņas sākotnēji atļautajos būvdarbos un paredzētajā izmantošanā, kā arī izmaiņas, kas kopš sākotnējās atļaujas piešķiršanas brīža ir notikušas “vides apstākļos” un zinātniskajās atziņās. Iesniedzējtiesa turklāt vaicā, vai kompetentajai iestādei ir jāvērtē visa kopējā projekta ietekme uz teritoriju.

- 50 Šajā ziņā, kā tas ir atgādināts šā sprieduma 27. punktā, Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktā ir nošķirti tajā paredzētās novērtējuma procedūras divi posmi, un pirmajā posmā, kas ir minēts šīs tiesību normas pirmajā teikumā, ir paredzēts pienākums dalībvalstīm veikt plāna vai projekta ietekmes uz aizsargātu teritoriju pienācīgu novērtējumu, ja pastāv iespējamība, ka šis plāns vai projekts šo teritoriju būtiski ietekmēs (spriedums, 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie un Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 119. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 51 Ņemot vērā it īpaši piesardzības principu, tiek uzskatīts, ka šāds risks pastāv, ja nevar izslēgt, ka, pamatojoties uz labākajām zinātnes atziņām šajā jomā, plāns vai projekts varētu ietekmēt šīs teritorijas aizsardzības mērķus. Šāda riska novērtējums ir jāveic, tostarp ņemot vērā specifiskās vides īpašības un apstākļus teritorijai, uz kuru attiecas šāds plāns vai projekts (spriedums, 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie un Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 134. punkts).
- 52 Plānu vai projektu ietekmes uz attiecīgo teritoriju pienācīgs novērtējums nozīmē, ka, pirms tiek dota piekrišana, ņemot vērā šajā jomā pieejamos labākos zinātniskos atzinumus, ir jāapzina visi plāna vai projekta aspekti, kas atsevišķi vai kopā ar citiem plāniem vai projektiem var ietekmēt šīs teritorijas aizsardzības mērķus. Kompetentās valsts iestādes dod piekrišanu darbības veikšanai tikai ar nosacījumu, ka tās ir pārliecinājušās, ka šī darbība nekaitēs attiecīgās teritorijas viengabalainībai. Tā tas ir gadījumā, ja no zinātniskā viedokļa nepastāv pamatotas šaubas par šādas ietekmes neesamību (spriedums, 2019. gada 29. jūlijs, *Inter-Environnement Wallonie un Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen*, C-411/17, EU:C:2019:622, 120. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 53 Tā arī atbilstoši Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktam veikto novērtējumu nevar uzskatīt par pienācīgu, ja tas ir nepilnīgs un tajā nav pilnīgu, precīzu un galīgu konstatējumu un secinājumu, kas varētu kļiedēt jebkādas zinātniski pamatotas šaubas par konkrētā plāna vai projekta ietekmi uz minēto teritoriju (spriedums, 2011. gada 24. novembris, Komisija/Spānija, C-404/09, EU:C:2011:768, 100. punkts).
- 54 Ir būtiski piebilst, ka tāpat arī ir jāņem vērā novērtējumi, kas, iespējams, ir veikti iepriekšējo atļauju izsniegšanas laikā, un tas ir jā dara, lai nepieļautu, ka vienam un tam pašam projektam tiek veikti vairāki vides novērtējumi, aptverot visas Dzīvotņu direktīvas prasības (pēc analogijas skat. spriedumus, 2015. gada 10. septembris, *Dimos Kropias Attikis*, C-473/14, EU:C:2015:582, 55. punkts, kā arī 2012. gada 22. marts, *Inter-Environnement Bruxelles u.c.*, C-567/10, EU:C:2012:159, 42. punkts).
- 55 Tomēr situācijā, kad ir jālemj par tādas būvniecības projekta atļaujas, kāda ir aplūkota pamatlietā, pagarināšanu, ar šādu iepriekš sagatavotu novērtējumu ņemšanu vērā var novērst aizsargājamas teritorijas būtiskas ietekmēšanas risku vienīgi tad, ja šajos novērtējumos ir ietverti pilnīgi, precīzi un galīgi secinājumi, kas var kļiedēt jebkādas zinātniski pamatotas šaubas par būvdarbu ietekmi, ar nosacījumu, ka atbilstošie vides fakti un zinātniskie dati nav mainījušies, projekts nav ticis grozīts un nepastāv citi plāni vai projekti, kuri būtu jāņem vērā.
- 56 No tā izriet, ka kompetentajai iestādei ir jāizvērtē, vai, pirms tiek izsniegta tāda atļauja, kāda ir pamatlietā aplūkotā atļauja – ar kuru tiek pagarināts iepriekš izsniegtajā pirmajā atļaujā noteiktais sākotnējais termiņš sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecības projekta īstenošanai –, ir jāveic Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta pirmajā teikumā paredzētais ietekmes pienācīgs novērtējums un, ja tas tā ir, vai novērtējumam ir jāattiecas uz visu projektu vai uz kādu tā daļu, it īpaši, ņemot vērā gan novērtējumu, kas, iespējams, ir veikts iepriekš, gan atbilstošo vides faktu un zinātnisko datu izmaiņas, gan arī projekta iespējamo grozīšanu vai citu plānu vai projektu esamību.

- 57 Konkrētajā gadījumā no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu izriet, ka sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecības projektu ir paredzēts īstenot divu aizsargājamo teritoriju tuvumā un pirms sākotnējās atļaujas izsniegšanas nav veikts novērtējums, kurā būtu ietverti pilnīgi, precīzi un galīgi secinājumi, kas varētu kļiedēt jebkādas zinātniski pamatotas šaubas par plānoto būvdarbu ietekmi uz šīm teritorijām.
- 58 No tā izriet, pirmkārt, ka nevar tikt izslēgts, ka šāds projekts varētu būtiski ietekmēt minētās teritorijas un, otrkārt, ka šo apstākļu dēļ – kuri ir jāpārbauda iesniedzējtiesai –, pirms tiek izsniegta tāda atļauja, kāda ir pamatlietā aplūkotā atļauja, ir jāveic Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktā prasītais ietekmes pienācīgs novērtējums. No tā arī izriet, ka šādu novērtējumu nevar sagatavot, vienkārši aktualizējot kādu iepriekš veiktu novērtējumu, bet tajā ir jāietver pilnīgs novērtējums par kopējā projekta ietekmi uz tām pašām teritorijām.
- 59 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz trešo uzdoto jautājumu ir jāsniedz šāda atbilde: kompetentajai iestādei ir jāizvērtē, vai attiecībā uz lēmumu – ar kuru tiek pagarināts sākotnēji noteiktais termiņš sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecības projekta īstenošanai un šī projekta sākotnējā atļauja ir zaudējusi spēku – ir jāveic Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta pirmajā teikumā paredzētais ietekmes pienācīgs novērtējums un, ja tas tā ir, vai novērtējumam ir jāattiecas uz visu projektu vai uz kādu tā daļu, it īpaši, ņemot vērā gan novērtējumu, kas, iespējams, ir veikts iepriekš, gan atbilstošo vides faktu un zinātnisko datu izmaiņas, gan arī projekta iespējamo grozīšanu vai citu plānu vai projektu esamību. Šādu ietekmes novērtējumu ir pienākums veikt, ja, balstoties uz labākajiem zinātniskajiem atzinumiem šajā jomā, nevar izslēgt, ka šis projekts ietekmē attiecīgās teritorijas aizsardzības mērķus. Ar minētā projekta novērtējumu, kurš ir sagatavots pirms šī projekta sākotnējās atļaujas piešķiršanas, šādu risku var izslēgt vienīgi tad, ja novērtējumā ir ietverti pilnīgi, precīzi un galīgi secinājumi, kas var kļiedēt jebkādas zinātniski pamatotas šaubas par būvdarbu ietekmi, ar nosacījumu, ka atbilstošie vides fakti un zinātniskie dati nav mainījušies, projekts nav ticis grozīts un nepastāv citi plāni vai projekti.

Par ceturto jautājumu

- 60 Ar ceturto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai atbilde uz pirmo, otro un trešo jautājumu atšķiras atkarībā no tā, vai projekta atļaujā ir noteikts izmantošanas posma termiņš vai arī tajā ir noteikts vienīgi termiņš tā īstenošanas posmam – ar nosacījumu, ka šajā termiņā būvdarbi tiek pabeigti.
- 61 Šajā ziņā ir jānorāda, ka abu minēto atļauju veidu atšķirībai, šķiet, pamatlietā nav nozīmes.
- 62 Līdz ar to, ja lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums nav konsultatīvu atzinumu sniegšana par vispārīgiem vai hipotētiskiem jautājumiem, bet gan nepieciešamība faktiski atrisināt strīdu (spriedums, 2020. gada 26. marts, *Miasto Łowicz un Prokurator Generalny, C-558/18 un C-563/18*, EU:C:2020:234, 44. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra), ceturtais jautājums ir nepieņemams.

Par piekto jautājumu

- 63 Ar piekto jautājumu iesniedzējtiesa vaicā, cik lielā mērā valsts tiesas pienākums tiesību aktus interpretēt, ciktāl tas ir iespējams, saskaņā ar Dzīvotņu direktīvas un Orhūsas konvencijas noteikumiem ir atkarīgs no prasības, lai lietas dalībnieki būtu skaidri izvirzījuši šādus ar interpretāciju saistītus jautājumus. Precīzāk, ja valsts tiesībās ir paredzētas divas lēmumu pieņemšanas procedūras, no kurām tikai viena nodrošina atbilstību Dzīvotņu direktīvai, iesniedzējtiesa vaicā, vai valsts tiesai ir pienākums interpretēt valsts tiesību aktus tādējādi, ka var tikt izmantota vienīgi tāda lēmumu pieņemšanas procedūra, kas nodrošina minēto atbilstību, lai gan lietas dalībnieki tiesā iesniegtajā lietā nav skaidri norādījuši uz šādu interpretāciju.

- 64 No Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka vienīgi valsts tiesa, kas izskata strīdu pamatlietā un uzņemas atbildību par turpmāko tiesas nolēmumu, var, izvērtējot katras konkrētās lietas apstākļus, noteikt gan prejudiciāla nolēmuma nepieciešamību sprieduma taisīšanas vajadzībām, gan Tiesai uzdoto jautājumu nozīmību (spriedums, 2019. gada 19. decembris, *Junqueras Vies*, C-502/19, EU:C:2019:1115, 55. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 65 No tā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju attiecas atbildības prezumpcija un ka Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdoto prejudiciālu jautājumu vienīgi tad, kad ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību normas interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlīetas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie un juridiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz šiem jautājumiem (spriedums, 2019. gada 19. decembris, *Junqueras Vies*, C-502/19, EU:C:2019:1115, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 66 Tādējādi sākumā ir jānorāda, ka uzdotajā piektajā jautājumā nav ietverta pietiekami precīza norāde uz tiem Orhūsas konvencijas noteikumiem, kurus tiek lūgts interpretēt.
- 67 Turklāt no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu un Tiesai iesniegtajiem rakstveida apsvērumiem izriet, ka šis jautājums ir uzdots tādēļ, ka iesniedzējtiesa vēlas atzīt, ka valsts tiesību norma, uz kuru ir tikusi balstīta pamatlietā aplūkotā atļauja, ir kļūdaina, jo pastāvot cita tiesību norma, proti, *PDA 2000* 42. pants, ar kuru, to interpretējot atbilstoši Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktam, tikšot panākta atbilstība Savienības tiesībām. Tomēr prasītāja pamatlietā nav norādījusi uz šo tiesību kļūdu, un līdz ar to iesniedzējtiesa to nevarot izvirzīt pēc savas ierosmes.
- 68 No tā izriet, ka piektais jautājums faktiski attiecas uz valsts tiesas iespēju izmantot kādas valsts tiesību normas interpretāciju atbilstoši Savienības tiesībām, lai šī tiesa pēc savas ierosmes varētu izvirzīt argumentu, ka Savienības tiesībām neatbilst kāda cita valsts tiesību norma, kura ir bijusi pamatlietā aplūkotās atļaujas juridiskais pamats.
- 69 Tomēr, kā to ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 61. un 68. punktā, nav skaidrs, kādēļ iesniedzējtiesai būtu jācenšas noteikt pamatlietā aplūkotās atļaujas pareizo juridisko pamatu, ja reiz tai katrā ziņā ir jāatzīst, ka šī atļauja ir tikusi piešķirta, neievērojot Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punktu, turklāt ņemot vērā, ka no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem šķiet izrietam, ka *Friends of the Irish Environment* ir skaidri norādījuši uz Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta pārkāpumu.
- 70 Jāpiemin, ka no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu skaidri neizriet, vai atbilstoši Īrijas tiesībām valsts tiesai jebkādos apstākļos ir liegts pēc savas ierosmes izvirzīt tiesību pamatus, kurus prasītājs nav cēlis.
- 71 No tā izriet, ka Tiesai nav zināmi faktiskie un juridiskie apstākļi, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdoto piekto jautājumu, kurš tādējādi ir nepieņemams.

Par sesto jautājumu

- 72 Ar sesto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai – gadījumā, ja uz otrā jautājuma a) daļu ir jāatbild tādējādi, ka Dzīvotņu direktīvas 6. panta 3. punkta piemērošana tādai atļaujai, kāda ir pamatlietā aplūkotā atļauja, ir atkarīga no tā, vai, piešķirot sākotnējo atļauju, šis norma ir tikusi ievērota, – Savienības tiesības ir jāinterpretē tādējādi, ka tām pretrunā ir tāds valsts procesuālais noteikums, saskaņā ar kuru prasītājam, pārsūdzot tādu atļauju, kāda ir pamatlietā aplūkotā atļauja, ir uz šī pamata liegts izņēmuma kārtā celt iebildumu par sākotnēji piešķirtās atļaujas prettiesiskumu. Turklāt tā vaicā, vai šāds procesuālais noteikums atbilst dalībvalstu pienākumam novērst Savienības tiesību pārkāpumus.

- 73 Tomēr no atbildēm, kas ir sniegtas uz pirmo un otro uzdoto jautājumu, izriet, ka faktam, vai ar tādu atļauju, kāda ir pamatlietā aplūkotā sākotnējā atļauja, ir ievērota Dzīvotņu direktīva, nav izšķirošas nozīmes, vērtējot, vai tāda atļauja, kāda ir pamatlietā aplūkotā atļauja, ir uzskatāma par piekrišanu projektam šīs direktīvas 6. panta 3. punkta izpratnē.
- 74 No tā izriet, ka uz sesto jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 75 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) Lēmums, ar kuru tiek pagarināts sākotnēji noteiktais desmit gadu termiņš sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecības projekta īstenošanai, ir jāuzskata par “piekrišanu projektam” Padomes Direktīvas 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību 6. panta 3. punkta izpratnē situācijā, kad sākotnējā atļauja, kura ir beigusies, ir zaudējusi savu juridisko spēku, beidzoties tajā noteiktajam būvdarbu termiņam, un šie darbi nav sākti.
- 2) Kompetentajai iestādei ir jāizvērtē, vai attiecībā uz lēmumu – ar kuru tiek pagarināts sākotnēji noteiktais termiņš sašķidrinātas dabasgāzes regazifikācijas termināļa būvniecības projekta īstenošanai un šī projekta sākotnējā atļauja ir zaudējusi spēku – ir jāveic Direktīvas 92/43 6. panta 3. punkta pirmajā teikumā paredzētais ietekmes pienācīgs novērtējums un, ja tas tā ir, vai novērtējumam ir jāattiecas uz visu projektu vai uz kādu tā daļu, it īpaši, ņemot vērā gan novērtējumu, kas, iespējams, ir veikts iepriekš, gan atbilstošo vides faktu un zinātnisko datu izmaiņas, gan arī projekta iespējamo grozīšanu vai citu plānu vai projektu esamību.

Šādu ietekmes novērtējumu ir pienākums veikt, ja, balstoties uz labākajiem zinātniskajiem atzinumiem šajā jomā, nevar izslēgt, ka šis projekts ietekmē attiecīgās teritorijas aizsardzības mērķus. Ar minētā projekta novērtējumu, kurš ir sagatavots pirms šī projekta sākotnējās atļaujas piešķiršanas, šādu risku var izslēgt vienīgi tad, ja novērtējumā ir ietverti pilnīgi, precīzi un galīgi secinājumi, kas var kļēdēt jebkādas zinātniski pamatotas šaubas par būvdarbu ietekmi, ar nosacījumu, ka atbilstošie vides fakti un zinātniskie dati nav mainījušies, projekts nav ticis grozīts un nepastāv citi plāni vai projekti.

[Paraksti]